

Kövér László

Üzenet(?), monológ(?), nyílt levél(?) vagy valami hasonló a Szakkolégiumról/hoz

E ballagó különszámban nekem – interjú helyett – a monológ jutott, ami mindenképpen a kényelmetlenebb variációt jelenti. Nem tudom ugyanis, mi a fontos abból, amit elmondhatnék azoknak, akik végül is majd elolvassák. Nincs más megoldás, mint egyfajta röpke számvetést csinálni a szakkollégiumi (és az egyetemi) évekről – magamnak, bízva abban, hogy esetleg másoknak szintén érdekes lehet.

1. *Minek tekintem a Szakkollégiumot?* Erről nem sok érdekeset – s főleg újat – tudok mondani: egy szakmai és életmódkísérletnek tartom, amelynek a jövőre vonatkozó funkciója, az embereknek az értelmiségi létre (amely több, mint szellemi szakmunkásnak lenni) való felkészítése kell, hogy legyen; másrészt a mindenkori jelen felől nézve: helyet kellene, hogy adjon egy egyetemi szintű közéletiségnek s az értelmiségi egymásra találásnak.

2. A fenti – meglehetősen programizű – meghatározásból automatikusan adódik a következő kérdés: *no és ezzel szemben mik a realitások?* Azt hiszem, kevés új dolognak lehet úgy nekifogni (vagy kevesen képesek erre), hogy a kezdő energiákat ne valamiféle „világmegváltó” hit szolgáltatassa. A „forradalmi” hevületet azonban mindig a „konszolidáció” követi, azaz a kevésbé látványos, de sokkal bonyolultabb aprómunka. (Lásd, úgy beszélek, mint egy öreg bürokrata!) Nyilván új energiákkal csak az képes feltöltődni, aki képes a „világmegváltás” kudarcát követő számvetést úgy elkészíteni, hogy közben nem leszámol. Ha rájön, hogy az emberek nem bújhatnak ki a bőrükből (különösen azért nem, hogy utána uniformisba bújjanak – s ezt még akkor is így gondolom, ha ez tán néhány embernek meglepő, ismerve a szelekcióról való véleményemet), s vigyázó szemét senki sem veti a Ménesi útra (legalábbis nem úgy, mint Párizsra!) – s rájön arra is, hogy ez a *természetes*; nem kivonul (mert lassan már nem lesz hova), hanem új értelmet próbál adni annak, aminek – alternatíva híján – még adható.

Ehhez képest úgy látom, némelyek – morális bátorságuk a kivonuláshoz nem lévén – anarchisztikus megnyilvánulásokkal juttatják kifejezésre leszámolásukat.

(Bár egy tisztességes anarchista nem mulasztja el legalább szervezeti szinten nevesíteni magát. Így ebben az esetben beszéljünk inkább görényizmusról, mint anarchizmusról. A következmények azonban hasonlóak: a fasisztoid, az embereket semmibe vevő, lehetetlenül kiszolgáltatott helyzetbe hozó, tehát megalázó manipulációk fasisztoid, előítéletes és gyűlölködő, tehát megalázó reakciókra ösztönöznek.) Ennél azonban fontosabbnak és jellemzőbbnek érzem az eredményeket: azt, hogy vannak még emberek, akiknek fontos a Szakkollégium (van egy *ügy*, ami az övék is); hogy egyesek hajlandók és képesek megtalálni azt a másik három-négy-öt embert, akikkel tud miről beszélgetni (még ha ez külső kényszer – tudniillik szelekciós „fenyegetés” – eredménye is részben); hogy mindenkinek módja van véleményét nyilvánítani az őt is érintő dolgokról; hogy voltak, akik hajlandónak mutatkoztak egész nap(okat) tortát sütni, tenni-venni egy ballagás kedvéért stb. Mindezek nem jelentenek többet, mint néhány apróbb-nagyobb élményt, amelyek – még ha nevetségesen kis súllyal is, de motivációt jelenthetnek majdan cselekvéseinkhez.

3. *Mit látok a jövőben megoldandó fontos feladatnak?*

- az utánpótlás szervezett biztosítását, elveinek világos rögzítését és ehhez a módszerek megtalálását;
- a nem kifejezetten szakmai munkába kapcsolható körének tágítását, egyáltalán: a MI-tudatot kialakító pozitív élmények lehetőségeinek bővítését;
- az ún. kemény mag utánpótlásának tudatos felkészítését;
- a rugalmasság megőrzését;

- e. erősíteni a többi szakkollégiummal (Rajk, 405 Kör stb.) kiépülőben levő kapcsolatainkat;
- f. fenntartani a „nemzedéki párbeszédet” a kar fiatal (vagy kevésbé fiatal) oktatóival, más gyakorló értelmiségiekkel magatartásminták megismerése céljából;
- g. vigyázni arra, hogy e mini-demokrácia tartalmi maradjon; s ha ez sikerül, elhittetni magunkkal, nem törvényszerűen kell ennek csupán egy privilégizálnak tekintett, védett szigetnek maradnia, amelyről olyan undorral és fatalista lemondással nézünk a jövőbe, mintha nem is az egyetemet (és esetleg Budapestet), hanem egy hosszú szabadság után Tahitit kellene Nyíregyházáért, Kiskunhalasért, Tapolcáért vagy Komáromért magunk mögött hagyni.

4. *Miért fontos nekem a Szakkollégium? A kérdés még az eddigiekhez képest is szubjektívebb választ kell, hogy maga után vonjon, de a számvetéshez ez is hozzátartozik.*

Fontos azért, mert lehetőséget adott (már első koromtól) arra, hogy most ne álljak üres kézzel, hátam mögött semmibe ment évekkkel. *(Nekem ez kellett hozzá, s hogy megadatott: véletlen).* Fontos azért, mert életem egyik meghatározó élménye lett, köszönhetően azoknak az embereknek, akikkel ennek kapcsán megismerkedtem: Kéri Lacinak, Gyekiczky Tamásnak, Cs. Kiss Lajosnak, Stumpf Pistinek, Lukács Pistinek, Székely Attilának. (S noha látszólag nem ide tartoznak, szerintem Schmidt Péternek és Magyar Györgynek is több „köze van” a Szakkollégiumhoz, mint az egyetemhez).

Fontos azért, mert ezelőtt másfél évvel a legjobbkor húzott ki csávából azzal, hogy hinni tudtam benne, s talán tenni is valamit érte. Fontos, mert igaz emberekkel találkoztam, illetve találkozhattam, akik fontosak lettek számomra (ez véleményem szerint elengedhetetlen az erkölcsi leépülés elkerüléséhez). Fontos azért, mert lehetővé tette, hogy továbbra is higgyek a közös cselekvés lehetőségében (lévén az a fajta, aki igazából más alternatívákat nemigen lát maga előtt). Fontos azért, mert arra készítetett, hogy átgondoljam a tennivalóimat, s a módot, ahogyan ezeket önfeladás nélkül véghezvihetem. S fontos még egy csomó okból.

Mindebből talán úgy tűnhet, túl optimistán látom a dolgokat. Azonban ez koránt sincs így! Ha már ilyen kissé patetikus hangnemet ütöttem meg (amiért elnézést kérek azoktól, akiket ez taszít!), hadd válaszoljak egy József Attila idézettel arra a magamnak feltett utolsó kérdésemre, mi az értelme mindennek (mind-ennek) s egyáltalán mindennek (minden-nek):

*„ha már elpusztul a világ,
legyen a sírjára virág”.*

Üdvözzettel:

KÖVÉR LÁSZLÓ

Budapest, 1984. december 10.

(Értesítő, 1984. 11. különszám)